

संपादकीय
राकेश शंकर गोरे

पायाभूत स्तरासाठी 'प्राथमिक' अपेक्षा

हे लक्षात घेऊन १९८६च्या धोरणापासूनच अंगणवाड्या प्राथमिक शाळांच्या परिसरात असाव्यात, अशा सूचना सरकार वारंवार देत आले आहे.

परंतु आजही राज्यात एक लाख १० हजार ४४५ बालवाड्यांपैकी केवळ ४३ हजार अंगणवाड्यांचा प्राथमिक शाळांच्या परिसरात आहेत. प्राथमिक शाळांच्या परिसरात असलेल्या अंगणवाड्यांसाठी काही अपवाद वगळता प्राथमिक शाळांशी समन्वय असल्याचे दिसत नाही. जिथे चांगला समन्वय आहे, तिथे बालशिक्षण आणि प्राथमिक शिक्षण या दोन्हीचा दर्जा उत्कृष्ट असतो, असा अनुभव आहे. पण अपवाद नियमांची जागा घेऊ शकत नाहीत. अंगणवाड्या आणि प्राथमिक शाळा अनुक्रमे महिला व बालविकास विभाग आणि शालेय शिक्षण विभाग अशा दोन स्वतंत्र विभागांकडून चालवल्या जातात. त्यामुळे वरपासून खालपर्यंत सर्वच पातळ्यांवर समन्वयाचा अभाव जाणवतो. कागदावर आदेश काढून किंवा कायदा करून हा प्रश्न सुटणार नाही.

नवीन धोरणात इयत्ता पहिलीपूर्वी पाच ते सहा वर्षे वयाच्या मुलांसाठी प्राथमिक शाळांमध्ये बालवाटिका वर्ग सुरू करण्याचा मार्ग सुचवला आहे. मुले चार वर्षांची होईपर्यंत अंगणवाड्यांत जातात. त्यानंतर मात्र मोठ्या प्रमाणावर गळती होते. त्यामुळे पाच ते सहा वर्षे वयोगटातील मुलांच्या शिक्षणाची जबाबदारी शालेय शिक्षण विभागाकडे सोपवावी आणि त्याआधीच्या वयोगटातील मुलांच्या शिक्षणाची जबाबदारी योग्य आणि शक्य अशा उपाययोजनांसह अंगणवाड्यांकडेच राहू द्यावी, ही व्यवस्था योग्य वाटते. बहुतेक पाश्चात्य देशांत इयत्ता पहिलीच्या आधीच एक वर्षाचे पूर्वप्राथमिक शिक्षण

हे प्राथमिक शिक्षणाचाच अविभाज्य भाग मानले जाते. पहिलीपासून सुरू होणाऱ्या प्राथमिक शाळांना ग्रेड स्कूलस, तर पूर्वप्राथमिकच्या वगळता किंडरगार्टन किंवा झीरो ग्रेड म्हणतात. आपल्याकडेही फार पूर्वी प्राथमिक शाळांत पुल्ल्या विगरी ते मॅट्रिक मुळे मराठी लोकांना आजही माहीत असलेला पहिलीच्या आधीचा विंगर इयत्तेचा, विंगरीचा वर्ग असायचा. देशात ४५० केंद्रीय विद्यालयांत २०२४ पासून बालवाटिका सुरू होत आहेत. महाराष्ट्र सरकारने आदर्श शाळांमध्ये बालवाटिका सुरू करण्याबाबत कार्यवाही सुरू असल्याचे केंद्र शासनाला सांगितले आहे. सर्वच सरकारी प्राथमिक शाळांमध्ये

अशा बालवाटिका तत्काळ सुरू कराव्यात.

पायाभूत स्तरावर 'निपुण भारत मिशन' ची अंमलबजावणी अपेक्षित होती. परंतु एकूणच अंमलबजावणीत कुठेही 'मिशन मोड'चे स्वरूप जाणवले नाही. समाजाचा सहभाग अभावानेच होता. 'निपुण भारत मिशन'ची लक्ष्ये शाळांमध्ये दर्शनी भागात लिहावीत, अशा सूचना असूनही ती कुठेही लिहिली असल्याचे दिसत नाही. एवढी साधी गोष्ट करून अजूनही 'मिशन मोड'ला सुरुवात करता येईल. पायाभूत स्तरावर रुजलेल्या चांगल्या सवयी मुलांना आयुष्यभर उपयोगी पडतात. वैयक्तिक आणि सार्वजनिक स्वच्छता ही त्यापैकी सर्वात महत्त्वाची सवय. शाळेची इमारत सुरक्षित, स्वच्छ आणि सुंदर असलीच पाहिजे, पण शाळांच्या स्वच्छतागृहांकडे बहुतेक टिकाणी दुर्लक्ष झाल्याचे दिसते. शाळांच्या स्वच्छतागृहांची स्वच्छता ही शाळेची गुणवत्ता आणि सुशासन यांची लिटमस टेस्ट असते. 'नई तालीम की सुरुवात सफाई से होती है.' असे महात्मा गांधी म्हणायचे. महात्मा गांधींच्या १५० वा जयंती वर्षापासून भारत सरकारने अतिशय महत्त्वाचे असे 'स्वच्छ भारत अभियान' सुरू केले आहे. स्वच्छतेच्या संस्कारांची सुरुवात स्वच्छतागृहांच्या स्वच्छतेपासूनच करायला हवी.

HEALTH AND SPORTS

RAHUL DRAVID EXPRESSES THOUGHTS ON HYDERABAD PITCH AHEAD OF FIRST TEST AGAINST ENGLAND

NEW DELHI: Ahead of the first test match between India and England in Hyderabad, the hosts team head coach Rahul Dravid is expecting the pitch to be a "good one" but he also feels that spin will come into play as the game goes on. Ahead of the first Test starting here on Thursday, the 22-yard trampoline here spotted a dry look, especially from the good length area on either side of it. Hard one to say (nature of pitch). We will have a look once it starts and figure it out. It looks a good one from what I've seen, Dravid began his statement during Tuesday's media interaction. "But may spin a little bit. How quickly and how fast, I'm not sure. But it might spin a little bit certainly as the game goes on", Dravid added. The visitors' fast bowler Mark Wood said that England had a discussion about the nature of the pitch but without creating disarray in their minds. "The England team has discussed about the pitch but not at the length where we have to worry about it. We have enough self-belief in our group that we can do something special. We have good spinners, seamer and batters and also a good history behind us", England pacer Mark Wood. Wood, however, acknowledged that the England players will have to do well on the tracks on offer during the series. We know that this is a massive task. It's not good coming here and rolling over thinking it's going to be tough because the pitches are not what we're used to. We have to find a way. "We'll adapt. We've got a captain who always wants to take the game forward. So, it should be an entertaining series, said Wood. However, that adaptation just might not be an easy process for the Englishmen. We've had enough time to prepare the pitch.

BCCI ADDS RINKU SINGH TO INDIA A SQUAD IN LAST-MINUTE CHANGE AFTER VIRAT KOHLI PULLS OUT OF TWO ENGLAND TESTS

NEW DELHI: A day after Virat Kohli pulled out of the first two Tests against England due to undisclosed personal reasons, Rinku Singh was added to the India A squad for the second unofficial Test against England Lions. Connecting these two developments may seem a bit over the top, but there appears to be clear planning from the selection committee to keep their options open. "The Men's Selection Committee has added Rinku Singh to India 'A' squad for the second four-day match against England Lions to be played in Ahmedabad from 24th January," BCCI said in a release on Tuesday. Right at the end of the unusually long statement released to announce Kohli's absence from the Hyderabad and Visakhapatnam Tests, the BCCI said that the men's selection committee led by former pacer Ajit Agarkar would announce a replacement for the star batter "soon." That Rinku Singh is now a contender is quite evident. BCCI had announced India A squads for the second and third four-day games on January 19. They made a few changes to the team that drew the first match. Wicketkeeper Kumar Kushagra earned his maiden India call-up for the second and third matches as KS Bharat and Dhruv Jurel would join the senior Indian team. Washington Sundar came back into the red-ball scheme of things and pacer Arshdeep Singh and left-arm spinner Shams Mulani were named for the third match. Rinku too was added to the squad but for the third match only. Now that the left-hander has also been named for the second tour match, it is a clear indication that the selectors are interested in trying him out in red-ball cricket.

ROHIT SHARMA CAPTAIN, SIX INDIANS NAMED IN ICC ODI TEAM OF THE YEAR 2023

NEW DELHI: Rohit Sharma was named captain of the ICC Men's ODI Team of the Year 2023 which included as many as six Indians. The other two teams that have more than one representative are World Champions Australia and South Africa. Both of them have two cricketers each in the team while all-rounder Daryl Mitchell was the only representative from New Zealand. Apart from Rohit, the other Indians in the team were batters Virat Kohli and Shubman Gill, spinner Kuldeep Yadav and pacers Mohammed Siraj and Mohammed Shami. Rohit had a sensational run in 2023, gathering 1255 runs at an average of 52. The 'Hitman' was in his best form throughout the ODI World Cup last year, with his splendid innings of 131 runs against Afghanistan. Gill has established himself as Rohit's preferred opening partner. The star right-hander compiled 1584 runs during the calendar year. Australia opener Travis Head is a player of great class who saves his greatest performances for the biggest occasions. He was at his best throughout the majority of 2023, and when it counted most, he helped Australia win a sixth World Cup in India. He hammered an unbelievable 137 against India in the decider to help Australia lift the trophy. Kohli had a record-breaking 2023 as he reached three figures on six occasions in 2023. He also broke India's all-time great Sachin Tendulkar's record for most international centuries during the World Cup on his way to winning the Player of the Tournament award at the Marquee event. New Zealand star Daryl Mitchell stood out for the Blackcaps in 2023 as he smashed an outstanding five centuries and gathered a total of 1204 runs at an average of 52.34.

SUPERFOOD OKRA: KNOW THESE BENEFITS OF BHINDI

Okra, scientifically known as *Abelmoschus esculentus*, is a green, pod-like vegetable that has been a staple in various cuisines around the world. Often referred to as bhindi in India, this unassuming vegetable is making waves as a superfood due to its incredible nutritional profile. In this article, we'll delve into the details of five compelling health benefits that make ladyfingers a valuable addition to your diet.

Rich in nutrients: Bhindi is a nutrient-dense vegetable, providing a wide array of essential vitamins and minerals. It is particularly rich in vitamin C, an antioxidant that supports a robust immune system, aids in collagen production, and promotes healthy skin. Additionally, bhindi is a good source of vitamin K, crucial for proper blood clotting, and folate, important for cell division and DNA synthesis. The vegetable also contains minerals like magnesium, potassium, and calcium, contributing to overall health.

Anti-inflammatory properties: Okra is not just a source of essential nutrients; it also possesses anti-inflammatory properties. The antioxidants and bioactive compounds present in okra help combat oxidative stress and inflammation in the body. Chronic inflammation is linked to various health conditions, including arthritis, cardiovascular diseases, and certain types of cancer. Regular consumption of bhindi may contribute to an overall reduction in inflammation, promoting better health and well-being.

High in fibre: One standout characteristic of bhindi is its high fibre content. Dietary fibre is crucial for digestive health, promoting regular bowel movements and preventing constipation. The fibre in okra also helps in maintaining a healthy gut microbiota, supporting the growth of beneficial bacteria. A diet rich in fibre is associated with a lower risk of colorectal cancer and other gastrointestinal issues, making ladyfingers an excellent choice for those aiming to prioritise digestive wellness.

Supports heart health: Okra's nutritional profile makes it a heart-friendly vegetable. With low calorie and fat content, okra is an ideal addition to a diet aimed at maintaining cardiovascular health. The soluble fibre in bhindi helps lower cholesterol levels by binding to bile acids and excreting them, leading to improved heart health. Furthermore, the potassium content in okra aids in regulating blood pressure, reducing the risk of hypertension and associated cardiovascular diseases.

WANT TO REDUCE INFLAMMATION IN YOUR BODY? TRY TURMERIC SHOT

Inflammation is a natural bodily response to injury or infection, but chronic inflammation can be a major contributor to various health problems. From pesky aches and pains to serious conditions like arthritis and heart disease, keeping inflammation in check is crucial for overall health.

Enter the humble turmeric, a vibrant golden spice with a long history of use in traditional medicine for its anti-inflammatory properties. And guess what? Modern science is catching up! Research has shown that curcumin, the active compound in turmeric, possesses potent anti-inflammatory effects, making it a natural hero in the fight against inflammation. So, how can you harness the power of turmeric for your own health? One trendy way is through 'Turmeric Shots'. These concentrated doses of turmeric, often blended with other anti-inflammatory ingredients like ginger and black pepper, are a convenient and effective way to get your daily dose of curcumin. What is a turmeric shot? A turmeric shot is a small beverage typically made with fresh turmeric root or turmeric juice, blended with other ingredients like ginger, lemon, and black pepper. Known for its anti-inflammatory and antioxidant properties, the shot is consumed for potential health benefits, including immune support and joint health. It's a concentrated and potent way to incorporate turmeric into your daily routine.

BAY LEAF CAN LOWER CHOLESTEROL, TREAT DIGESTIVE ISSUES; KNOW ALL BENEFITS

Ancient Wisdom is a series of guides that shines a light on age-old wisdom that has helped people for generations with time-honoured wellness solutions to everyday fitness problems, persistent health issues and stress management, among others. Through this series, we try to provide contemporary solutions to your health worries with traditional insights. Bay leaf, the popular flavouring agent in Indian cuisine has been trusted since ancient times to treat digestive disorders, lower cholesterol levels and ward off evil. Even today, the age-old spice retains its popularity and is used widely across cuisines for its distinct taste. Dry bay leaves are used to flavour curries, soups and rice to add flavour and aroma. Bay leaves are dried before use as the fresh ones can be bitter and astringent. Bay leaf or bay laurel is obtained from small evergreen tree *Laurus nobilis* L. Bay leaves are full of antioxidants and are a good source of minerals and fibre. Bay leaf has been in use since ancient times in traditional and folk medicines. The spice was used to treat respiratory disorders, infections, digestive issues, diarrhoea, amenorrhoea and as a diuretic. However not many studies have proven the health benefits of bay leaves. Bay leaves help treat stomach ache, clear up mucus in the lungs, cold, and sore throat. It is also effective in treating rheumatism and neuralgia. Keeping bay leaf in a nostril or under the head bands is believed to treat headache. Above all, Bay provides an amazing flavour and cuisines across the world uses it in some way or the other. In ancient times, bay leaf was a symbol of prosperity, fame, and victory and was believed to possess protective powers. Ancient Mediterraneans believed the tree could protect them from

misfortune and used to plant it near their homes to prevent lightning strikes. Benefits of Bay Leaf Bay leaves have anti-inflammatory, anti-diarrheal and antidiabetic properties and can strengthen immune system. It also helps in lowering blood cholesterol, control blood sugar and uric acid level. Nutritionist Apurva Agarwal shares amazing benefits of the herb: **Lowers cholesterol:** Bay leaves contribute to the regulation of cholesterol levels, which lowers the risk of heart disease and improves cardiovascular health in general. **Treats stomach upsets:** The chemical compounds in bay leaves have been shown to be highly beneficial in treating upset stomachs, relieving irritable bowel syndrome, and even facilitating easy food digestion. **Helps heal respiratory conditions:** Bay leaves have long been used to treat respiratory conditions. As a natural decongestant, the substances in these leaves can help reduce the symptoms of respiratory diseases like bronchitis and asthma. **Heart health:** One of the ingredients in bay leaves, caffeic acid, may help to maintain heart

health. **Lowers risk of chronic disease:** Antioxidants found in bay leaves help the body fight free radicals. By lowering the risk of chronic diseases and shielding cells from oxidative stress, these antioxidants improve general health. **How bay leaf was consumed in ancient times** The Romans and Greeks believed sleeping with bay leaves under their head bands could make a man a poet. People in ancient France called bay the 'berries of bay' and crowned intelligent people with its berries and leaves. Chinese believed that bay leaf could help remove evil. "Bay leaves were prized for their fragrant and therapeutic qualities in ancient times. Bay leaves were used in cooking by the Greeks and Romans, who thought they improved flavour and intestinal health. Because of their alleged therapeutic properties, they were employed in a variety of medical cures," says Agarwal. Different ways to add bay leaf to the diet Nutritionist Apurva Agarwal opens up on different ways to consume bay leaf. **1. Before cooking rice or other grain meals, add a few bay leaves.** The essence of the bay leaves permeates the grains and gives your dinner a pleasant backdrop. Don't forget to take the bay leaves off before serving. **2. To make a great spice mix, combine ground or crushed bay leaves with other herbs and spices.** Before roasting or grilling, this spice mix can be sprinkled over meats, or vegetables to give your food a wonderful herbal flavour. **3. For a calming herbal tea, use dried bay leaves.** Take advantage of the soothing and fragrant effects of bay leaf tea by steeping a few leaves in hot water for a little while.

तुम्हालाही वारंवार तहान लागते? वेळीच व्हा सावध! असू शकतो 'हा' गंभीर आजार

पाणी हे जीवन आहे. तसेच आपल्या शरीरासाठी पाणी अत्यंत आवश्यक आहे. त्यामुळे सकस आहारसोबतच मुबलक पाणी पिऊन शरीराला हायड्रेट ठेवणे गरजेचे मानले जाते. पण याउलट जर तुम्ही पाणी पिऊनही तुम्हाला वारंवार तहान लागत असेल तर याकडे दुर्लक्ष करू नका. काही लोकांना खूप कमी पाणी पिण्याची सवय असते. तर सारखे पाणी पिऊनही अनेकदा काहीना सारखी तहान लागते. यामागे देखील काही कारणे दडलेली आहेत.

त्यासंदर्भात आपण जाणून घेणार आहोत. जर शरीराला एखाद्या गंभीर आजाराने ग्रसले असेल तर त्याआधी आजार होण्यापूर्वी सुरुवातीला शरीरामध्ये काही लक्षणे जाणवतात.

१. निरोगी राहण्यासाठी मुबलक पाणी पिण्याचा सल्ला डॉक्टर देखील देतात. कमी पाणी पिणे म्हणजे आजारांना निमंत्रण देण्यासारखे आहे.

२. ज्याप्रमाणे कमी पाणी पिणे आरोग्यासाठी घातक मानले जाते त्यानुसार जास्त प्रमाणात पाणी प्यावल्यास शरीरासाठी धोकादायक आहे, असे आरोग्यतज्ञांचे मत आहे. **३. काही लोकांना एकदा पाणी पिल्यानंतर सारखी तहान लागते, घसा कोरडा पडतो. यामागे काही खास कारणे असतात.** **४. सतत तहान लागल्यास ही डायबीटीज असल्याची लक्षणे आहेत, असे आरोग्यतज्ञांचे मत आहे.**

रस्त्यावरील आजोबांकडून मराठमोळ्या अभिनेत्रीने खरेदी केली कोथिंबीर, म्हणते- बेबीच्या देहापासून ते ओरडत होते...

पोस्ट लिहिली आहे. **२२ जानेवारीला अयोध्येत पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या उपस्थितीत राम मंदिर**

आणिक टीव्ही मालिका आणि नाटकामधून काम करत मराठमोळी अभिनेत्री राधिका देशपांडेने प्रेक्षकांची मन जिंकून घेतली. राधिका सोशल मीडियावरील प्रचंड सक्रिय असल्याचे पाहायला मिळते. नवीन प्रोजेक्टबरोबरच वैयक्तिक आयुष्यातील अनेक अपडेट्सही राधिका पोस्टद्वारे चाहत्यांना देत असते. सध्या राधिकाच्या अशाच एका पोस्टची चर्चा रंगली आहे. राधिकाने तिच्या इन्स्टाग्रामवरून एक व्हिडिओ शेअर केला आहे. हा व्हिडिओ शेअर करत तिने

प्राणप्रतिष्ठणा सोहळा पार पडला. अनेक वर्षांच्या प्रतिक्षेनंतर रामलला अयोध्येत विराजमान झाले. अयोध्येत पुन्हा रामराज्य आल्याचा सोहळा संपूर्ण देशभर साजरा केला गेला. हा ऐतिहासिक दिवस राधिकाने मात्र वेगळ्या पद्धतीने साजरा केला. राधिकाने रस्त्यावर कोथिंबीर विकणाऱ्या एका आजोबांकडून त्यांच्याजवळील सगळ्या माल खरेदी केली. याचा व्हिडिओ तिने शेअर केला आहे. सगळे कोथिंबीर विकली गेल्यामुळे आजोबांच्या चेहऱ्यावरील आनंद स्पष्ट दिसून येत आहे.

"आधी प्रेमात पडावं लागतं!!!", मानसी नाईकची सोशल मीडियावरील पोस्ट चर्चेत

अयोध्येतील वाट माझी बघतोय रिश्कावाला अस म्हणत सर्वांना थिरकायला लावणारी अभिनेत्री म्हणजे मानसी नाईक. अभिनेत्री मानसी नाईक मराठी सिनेसृष्टीतील प्रसिद्ध अभिनेत्री आहे. ती सातत्याने वेगवेगळ्या कारणांमुळे चर्चेत येत असते. आता पुन्हा एकदा ती चर्चेत आली आहे. आता तिची सोशल मीडियावरील पोस्ट चर्चेत आली आहे. मानसीच्या फोटोपेक्षा त्यावरील कॅप्शनने सर्वांचे लक्ष वेधून घेतले आहे. मानसी नाईक हिने इन्स्टाग्रामवर नुकतेच साडीतील फोटो शेअर केले आहेत. या फोटोची प्रतिक्रिया सुंदर दिसते. तिने हे फोटो शेअर करत

लिहिले की, प्रेम म्हणजे काय हे समजण्यासाठी आधी प्रेमात पडावं लागतं!!! या व्हिडिओत तिने काळ्या रंगाची काटपदरी साडी नेसली आहे.

राम मंदिर प्राणप्रतिष्ठेनंतर कंगनाच्या इमर्जन्सीला मुहूर्त मिळाला, 'या' दिवशी प्रदर्शित होणार सिनेमा

राम मंदिर प्राणप्रतिष्ठणा सोहळ्यासाठी अयोध्येला गेली होती. प्राणप्रतिष्ठेनंतर कंगाने तिच्या सिनेमाबाबत मोठी घोषणा केली आहे. कंगाने आगामी 'इमर्जन्सी' या चित्रपटाची रिलीज डेट जाहीर केली आहे. पोस्ट शेअर करत कंगाने चाहल्यांना मोटं सरप्राइज दिलं आहे. कंगाने तिच्या इन्स्टाग्रामवरून एक पोस्ट शेअर केली आहे. कंगनाच्या 'इमर्जन्सी' चित्रपटाची चाहते आतुरतेने वाट पाहत होते. २०२३च्या ऑक्टोबरमध्ये 'इमर्जन्सी' सिनेमा प्रदर्शित होणार होता. त्यानंतर या सिनेमाची रिलीज डेट बदलून २४ नोव्हेंबर करण्यात आली होती.

अभिनेत्री बालिवूड अभिनेत्री कंगना रणौत कायमच चर्चेत असते. कंगना नुकत्याच पार पडलेल्या

देवनारची हवा वाईट; वातावरणातील धुलीकणांचे प्रमाण वाढले; काळजी घेण्याचे आवाहन

■मुंबई। प्रतिनिधी,
गेल्या काही दिवसांपासून मुंबईमधील हवेचा निदेशांक सुधारल्याचे निदर्शनास आले आहे. यापूर्वी हवेचा निदेशांक मध्यम श्रेणीत नोंदला गेला होता. मात्र मागील काही दिवसांपासून सातत्याने तो समाधानकारक श्रेणीत नोंदला जात आहे. दरम्यान, समीर एंननुसार मंगळवारी सायंकाळी देवनार येथे वाईट हवेची नोंद झाली. वातावरणातील धातक पीएम२.५ आणि पीएम१० धुलीकणांचे प्रमाण वाढल्याचे निदर्शनास आले. देवनार येथे मंगळवारी सायंकाळी वाईट हवेची नोंद झाली. तिथे हवा गुणवत्ता निदेशांक २१७ नोंदवला गेला. यामुळे अशा वातावरणात घराबाहेर

पडणे घातक ठरू शकते. संसर्गजन्य आजार होण्याची शक्यता अधिक असते. याशिवाय माझगाव, शीव या परिसरातील हवा मध्यम असल्याची नोंद मंगळवारी करण्यात आली. मुंबई शहरातील धुलीकणांचे प्रमाण मागील काही दिवसांपासून कमी झाल्याचे दिसून आले. जानेवारीच्या सुरुवातीपासून मुंबईतील हवेच्या दर्जात सुधारणा झाल्याचे दिसले.

दरम्यान, मुंबई शहरात धुलीकणांचे दिवसेंदिवस वाढते प्रमाण लक्षात घेऊन मुंबई महापालिका, तसेच महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने ठोस पावले उचलण्यास सुरुवात केली आहे. या पार्श्वभूमीवर हवेच्या गुणवत्तेत लक्षणीय सुधारणा झाली. तसेच अनेक भागातील हवा गुणवत्ता निदेशांकात जवळपास ५० टक्क्यांनी सुधारणा झाली आहे. दरम्यान, मंगळवारी सायंकाळी देवनार येथील हवा वाईट श्रेणीत नोंदली गेली. हवा गुणवत्ता निदेशांकांनुसार तेथील पीएम २.५ आणि पीएम १० धुलीकणांचे प्रमाण वाढल्याचे निदर्शनास आले. के.टी. प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने निदर्शनांनुसार, हवा गुणवत्ता निदेशांकातील ०-५० म्हणजे चांगले, ५१-१०० मधील समाधानकारक, १०१-२०० दरम्यान मध्यम, २०१-३०० वाईट, ३०१-४०० दरम्यान अत्यंत वाईट आणि ४०० पेक्षा जास्त म्हणजे अतिशय वाईट समजली जाते. देवनार येथे पीएम २.५ कणांची मात्रा अधिक आहे. पीएम २.५ हे अधिक घातक असून ते श्वसनाद्वारे शरीरात जातात, त्यांचे हवेतील सामान्य प्रमाण हे ३५ मायक्रोग्राम प्रति घनमीटर नसावे. किंबहुना हे कण पीएम१० च्या तुलनेत सूक्ष्म असल्याने सहज शरीरात प्रवेश करतात. त्यामुळे ते आरोग्यास घातक ठरतात.

'मोरारजी देसाईचे पोलीस लालबाग-परळच्या चाळीवर...', संयुक्त महाराष्ट्र चळवळीतील 'त्या' कृतीवरून टाकरेचा भाजपावर हल्लाबोल

■मुंबई। प्रतिनिधी,
राम मंदिरातील प्राणप्रतिष्ठा सोहळ्यानिमित्त टाकरे गटाचे सर्वसंवा उद्भव टाकरे यांनी काल (२२ जानेवारी) नाशिक दौरा केला. नाशिकमधील काळ्याम मंदिरात जाऊन त्यांनी रामाचं दर्शन घेतलं. त्यानंतर आज (२३ जानेवारी) त्यांनी नाशिकमध्ये शिवसेना (टाकरे

तिथे घुसवला. भारतीय जनता पक्ष पूर्वी जनसंघ पक्ष होता. जनसंघ पक्ष संयुक्त महाराष्ट्राच्या लढ्यात उतरला नाही. संयुक्त महाराष्ट्राच्या समितीत ते जागेसाठी उतरले. मुंबईसह संयुक्त महाराष्ट्र झालाच पाहिजे म्हणून महाराष्ट्रात जे काही उठलं होतं म्हणजे अक्षरशः लालबाग-परळ भाग पेटला होता. मोरारजीचे पोलीस चाळीवर अश्रुधुरांच्या नळकांड्या मारत होते. घरांच्या आतपर्यंत अश्रुधुरांचे नळकांड्या पोहोचल्याचे. त्यामुळे महिला आणि त्यांची ताऱ्ही पोरं घुसमटायची. असह झाल्यावर तेव्हा महिला काँग्रेसमध्ये गेल्या नव्हत्या. महिला पोलिसांसमोर उभ्या राहिल्या. असेल हिंमत तर समोरा-समोर गोळ्या झाडा, पण नामदाचं

काम करू नका, असं म्हणायच्या. त्या लढ्यात तेव्हा भारतीय जनता पक्ष नव्हताच, पण जनसंघ पक्षही नव्हता, अशी घणाघाती टीका उद्भव टाकरे यांनी केली. **शामाप्रसाद मुखर्जीबद्दलही बोला**
संयुक्त महाराष्ट्राची समिती जनसंघाने जागावाटपाच्या बांडणात फोडली. त्या आधीचा जनसंघ आहे तो शामाप्रसाद मुखर्जींनी स्थापन केला. शामाप्रसाद मुखर्जीबद्दल आदर आहे. पण १९४०-४२ चा काळ होता चले-जाव आंदोलनाचा. शामाप्रसाद मुखर्जी बंगालमध्ये होते. १९४० च्या सुमारास देशातील मुस्लीम लीगने स्वतंत्र पाकिस्तानचा ठराव केला.

■नागपूर। प्रतिनिधी,
अल्पवयीन मुलींवर बलात्कार करणाऱ्या आरोपीने हुडकेश्वर पोलीस ठाण्यात कोठडीत बंद असताना गळफास घेऊन आत्महत्याचा प्रयत्न केला. मात्र, एका पोलीस कर्मचाऱ्याचे लगेच लक्ष गेल्यामुळे

बलात्काराच्या आरोपीचा पोलीस कोठडीत आत्महत्याचा प्रयत्न, हुडकेश्वर पोलीस ठाणे पुन्हा चर्चेत

दुर्घटना टळली. शेख तौसीफ शेख फैजान (२३, रा. शहशाह चौक, मोठा ताजबाग) असे आत्महत्याचा प्रयत्न करणाऱ्या आरोपीचे नाव आहे. यापूर्वी एका छयाचित्रकाला मारहाण करून ६ हजार रुपये उकळणे आणि एका रेलीच्या टिपरचालकाडून ४० हजार रुपये घेतल्यामुळे वादग्रस्त ठरलेले हुडकेश्वर पोलीस ठाणे पुन्हा चर्चेत आले आहे. पोलिसांनी दिलेल्या माहितीनुसार, शेख तौसीफने विशिष्ट समुदायाशी संबंधित असलेल्या अल्पवयीन मुलीला प्रेमाच्या

जाळ्यात ओढले. ती मुलगी शिक्षण सोडून तौसीफच्या प्रेमात वेडी झाली. तौसीफने तिला पळून जाऊन लग्न करण्याचे आमिष दाखवले. गेल्या आठवड्यात मंदिरात दर्शनासाठी आईवडिल गेल्यानंतर तौसीफने तिला घरातून पळवून नेले. मुलगी अचानक बेपत्ता झाल्यामुळे पालकांनी हुडकेश्वर पोलीस ठाण्यात तक्रार दिली. पोलिसांनी अपहरणाचा गुन्हा दाखल करीत २१ जानेवारीला आरोपीला अटक केली. त्याला दोन दिवस पोलीस कोठडीत ठेवण्याचे

आदेश न्यायालयाने दिले होते. तौसीफ सामवारी राजी साडेआठ वाजतापासून बॅककेटची दोरी तयार करीत होता. रात्री नऊ वाजता त्याने पोलीस ठाण्याच्या कोठडीच्या लोखंडी सळखीला दोर बांधून गळफास घेतला. काही वेळाने एका महिला पोलीस कर्मचाऱ्याचे लक्ष कोठडीकडे गेल्यामुळे प्रकार लक्षात आला. पोलिसांनी धावपळ करीत कोठडीचे कुलूप उघडले आणि त्याचा गळफास सोडविला. तौसीफ कोठडीतच जेवणु पडल्यानंतर त्याला लगेच मेडिकल रुग्णालयात

दाखल करण्यात आले. त्याच्यावर उपचार सुरु आहे. या प्रकरणी आरोपी तौसीफवर आत्महत्या करण्याचा प्रयत्न केल्याचा गुन्हा दाखल करण्यात आला. पोलिसांचा हलगर्जीपणा एका आरोपीच्या जीवावर बेतला असता. गेल्या काही दिवसांपासून हुडकेश्वर पोलीसांचा कारभार वादग्रस्त असून काही पोलीस कर्मचारी फक्त वसुलीत मग्न आहेत. डीबी पथक हॉटेल-दाबेचालकांकडून रात्रीला वसुली करीत असल्याच्या नेहमी तक्रारी असतात.

दारुसाठी पैसे मागणाऱ्या पत्नी, मेहुणीच्या त्रासाला कंटाळून देहरोडमध्ये तरुणाची आत्महत्या
■पिंपरी। प्रतिनिधी,
दारुपिण्यासाठी पेशांची मागणी करणाऱ्या पत्नी आणि मेहुणीच्या त्रासाला कंटाळून एका ने आत्महत्या केल्याची घटना देहरोड येथे घडली. नारायण मधुकर निर्वळ (वय ३५) असे आत्महत्या केलेल्या पतीचे नाव आहे. नारायण यांचे भाऊ ज्ञानेश्वर मधुकर निर्वळ (वय ३९, रा. सोमठाना, ता. मानवत, जि. परभणी) यांनी देहरोड पोलीस ठाण्यात फिर्याद दिली आहे. नारायण यांची पत्नी आणि मेहुणीला पोलिसांनी अटक केली. नारायण हे अग्निमेशन व्यवसाय करीत होते. त्यांच्याकडे दोघांनी दारु पिण्यासाठी पेशांची मागणी केली. त्यांना पत्नी आणि मेहुणी या दोघांनी मिळून मानसिक त्रास दिला. तसेच, नारायण यांच्या मुलीच्या चुकीच्या कृत्यांना मेहुणीने प्रोत्साहन देऊन वाद घातला. या त्रासाला कंटाळून नारायण यांनी १७ जानेवारी रोजी घरी विचारी औषध प्राशन केले. त्यांना महापालिकेच्या वायसीएम रुग्णालयात दाखल करण्यात आले. उपचारादरम्यान २० जानेवारी रोजी त्यांचा मृत्यू झाला.

माजी मंत्री रवींद्र वायकर चौकशीला अनुपस्थित

■मुंबई। प्रतिनिधी,
टाकरे गटाचे नेते व माजी मंत्री रवींद्र वायकर यांना जोगेश्वरी भूखंड गैरव्यवहार प्रकरणी सक्त वसुली संचलनालयाने (ईडी) समन्स पाठवून २३ जानेवारीला चौकशीला उपस्थित राहण्यास सांगितले होते. पण या चौकशीला वायकर अनुपस्थित राहिले. आरोग्याचे कारण देऊन चौकशीला अनुपस्थित राहत असल्याचे वायकर यांच्याकडून कळवण्यात आल्याचे सुत्रांनी सांगितले. यापूर्वी ईडीने समन्स पाठवून वायकर यांना १७ जानेवारी रोजी चौकशीसाठी बोलावले होते. पण चौकशीला वायकर उपस्थित राहिले नव्हते. त्यामुळे ईडीने पुन्हा समन्स पाठवून त्यांना २३ जानेवारी रोजी चौकशीला उपस्थित राहण्यास

सांगितले होते. पण यावेळीही वायकर यांनी आरोग्याचे कारण देऊन चौकशीला उपस्थित राहण्यासाठी कालावधी मागितला आहे. जोगेश्वरी भूखंड आणि पंचतारांकित हॉटेल प्रकरणातील आर्थिक व्यवहारांबाबत ईडी तपास करीत आहे. याप्रकरणी सप्टेंबर महिन्यात महापालिकेचे

त्याचा तपास मुंबई पोलिसांची आर्थिक गुन्हे शाखा करीत आहे. याच गुन्हाच्या आधारावर ईडीने नोव्हेंबर महिन्यात एम्प्लॉयमेंट केस इन्फर्मेसन रिपोर्ट (ईसीआयआर) दाखल केला होता. त्याप्रकरणी ईडीने वायकर यांच्या घरासह सात ठिकाणी छापे टाकले होते. पवार यांची उधा, तर पेडणेकर यांची परवा चौकशी महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक गैरव्यवहार प्रकरणात राष्ट्रवादी काँग्रेसचे आमदार रोहित पवार यांनी ईडीने समन्स पाठवून बुधवारी चौकशीसाठी बोलावले आहे. तसेच मृतदेहाच्या पिश्या खरेदी प्रकरणात माजी महापौर किशोरी पेडणेकर यांना ईडीने समन्स पाठवून २५ जानेवारीला चौकशीला उपस्थित राहण्यास सांगितले आहे.

पुणे पोलीस दलात खळबळ, फसवणुकीच्या गुन्ह्यात अटक न करण्यासाठी पाच लाखांची मागणी

■पुणे। प्रतिनिधी,
फसवणुकीच्या गुन्ह्यात पाच लाख रुपयांची लाच मागून एकाकडून तडजोडीत ४० हजार रुपयांची लाच घेणाऱ्या पुणे शहर पोलीस दलातील उपनिरीक्षकासह एका वकिलाला लाचलुचपत प्रतिबंधक विभागाने (एसीबी) सोमवारी राजी अटक केली. एरंडवणे भागातील अलंकार पोलीस

विभागाकडे तक्रार दिली आहे. तक्रारदार तरुणाच्या भावाविरुद्ध फसवणुकीचा गुन्हा दाखल झाला होता. या गुन्ह्यात अटक न करणे, तसेच तपासात मदत करण्यासाठी पोलीस उपनिरीक्षक चव्हाण यांनी पाच लाख रुपयांची लाच मागितली होती. तक्रारदार तरुणाने तडजोडीत पहिला हप्ता म्हणून ४० हजार रुपये देण्याचे मान्य करून तक्रार दिली. त्यानंतर लाचलुचपत प्रतिबंधक विभागाने सापळा लावून चव्हाण यांच्यासाठी लाच घेणारे वकील एंड्रयु फुलसुंदर यांना सोमवारी राजी पकडले. चौकशीत चव्हाण यांच्यासाठी लाच घेतल्याचे उघडकीस आल्यानंतर त्यांच्याविरुद्ध गुन्हा दाखल करण्यात आला.

लोणावळ्यातील पितापुत्राने साकारला मनोज जरांगे पाटील यांचा मेणाचा पुतळा

■लोणावळा। प्रतिनिधी,
लोणावळ्यातील काला येथे पितापुत्राच्या जोडीने मनोज जरांगे पाटील यांचा हुबेहूब मेणाचा पुतळा साकारला आहे. काला येथील वेंकस म्युझियममध्ये पुतळा पाहण्यासाठी नागरिक गर्दी करत आहेत. मराठा आरक्षणाच्या मागणीमुळे जरांगे हे प्रसिद्धी झोतात आले आहेत. ते मराठा आरक्षणासाठी आग्रही असून त्यांचे हे काम पुढील पिढीला कळवून म्हणून काला येथील पुतळा आर्टिस्ट ऋषिकेश म्हाळसकर आणि अशोक म्हाळसकर या पितापुत्रांच्या जोडीने जरांगे यांचा पुतळा साकारला आहे. काला येथे पितापुत्रांच्या जोडीने मनोज जरांगे पाटील यांचा हुबेहूब

मेणाचा पुतळा साकारला आहे. यासाठी जरांगे पाटील यांना भेटून म्हाळसकर यांनी मेणाचा पुतळा बनवण्यासाठी परवानगी आणि मोजमाप घेतले होते. एरवी सहा महिने मेणाचा पुतळा बनवण्यासाठी लागतात मात्र,

पुण्यात तीन ठिकाणी आगीच्या घटना; लष्कर भागातील मॉडर्न डेअरीला फटाक्यांमुळे आग

■पुणे। प्रतिनिधी,
शहरात तीन ठिकाणी आग लागण्याची घटना घडली. लष्कर भागातील मॉडर्न डेअरीत सोमवारी रात्री आग लागली. या घटनेची माहिती मिळताच अग्निशमन दलाच्या जवानांनी धाव घेतली. पाण्याचा मारा करून वीस मिनिटांत आग आटोक्यात आणली. छतावर आग फटाक्यांमुळे लागली, अशी माहिती नागरिक आणि डेअरी मालकाने दिली. अग्निशमन अधिकारी विजय भिलारे, कैलास शिंदे, रोहित रणपिसे यांनी आग आटोक्यात आणली. सोमवारी रात्री कुमठकर रस्त्यावर एका सर्दिकेत आग लागली. सुदैवाने या घटनेत कोणी जखमी झाले नाही. मंगळवारी ही घटना घडली. कोरगाव पार्क येथील एका उपहारगृहात आग लागली. आगीत उपहारगृहातील साहित्य जळले.

बुलढाणा जिल्हा हादरला! वयोवृद्ध सासऱ्याने केली गर्भवती सून व नातवाची निर्घृण हत्या

■बुलढाणा। प्रतिनिधी,
वयोवृद्ध सासऱ्याने आपल्या गर्भवती सूनचे व नातवाची निर्घृण हत्या केल्याची खळबळजनक घटना आदिवासीबहुल संग्रामपूर येथे आज घडली. यामुळे तालुक्यासह बुलढाणा जिल्हा हादरला आहे. याप्रकरणी तामगाव पोलीस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्याची कारवाई सुरु आहे. यामुळे घटनेचा तपशील कळू शकला नाही. प्राप्त प्राथमिक माहितीनुसार, संग्रामपूर शहरात आज, मंगळवारी ही घटना घडली. यामध्ये ६५ वर्षीय आरोपी नारायण गायकी याने राहत्या घरातच आपल्या गर्भवती सून

अश्विनी देवानंद गायकी व नातू समर्थ गायकी यांच्यावर कुऱ्हाडीने सपासप वार केले. यामुळे ८ वर्षीय नातू जागीच ठार झाला तर सून गंभीररीत्या जखमी झाली. अश्विनीला रुग्णवाहिकेद्वारे प्रथम वरवट बकाल येथे व नंतर शेगाव येथील सईबाई मोटे उपजिल्हा रुग्णालयात नेण्यात आले होते. मात्र, उपचारादरम्यान तिचा मृत्यू झाला. आरोपी नारायण गायकी याला पोलिसांनी अटक केली आहे. पुढील तपास ठाणेदार सुरेंद्र पवार यांच्या मार्गदर्शनात उपनिरीक्षक दिपक सोळंके करीत आहे.

प्रजासत्ताक दिनाला शिवरायांच्या राज्यकारभारावर आधारित चित्ररथ, रवतमाळच्या पाटणबोरीत साकारली शिल्पकृती

■यवतमाळ। प्रतिनिधी,
प्रजासत्ताकदिनी दिल्लीच्या कर्तव्यपथावर यंदा ह्या भारतीय लोकशाहीचे प्रेरणास्थान : छत्रपती शिवाजी महाराज ह्या संकल्पनेवर आधारित चित्ररथ पाहायला मिळणार आहे. शिवरायाभिषेकाला ३५० वर्षे पूर्ण झाल्याबद्दल हा चित्ररथ राहणार आहे. महाराष्ट्र झेल्लिंगणा सीमेवरील पाटणबोरी (ता. पांढरकवडा) येथील तरुणांनी केवळ दहा दिवसांमध्ये या चित्ररथातील शिल्प पाटणबोरी या गावात साकारले. या चित्ररथाची पहिली झलक आज मंगळवारी कर्तव्यपथावरील (दिल्ली) तारामध्ये अवघ्या देशाला पाहायला मिळाली. चित्ररथ साकारणाऱ्या कलावंतांमध्ये एकूण

३० कलावंतांचा सहभाग असून यात यवतमाळ जिल्हामधील कलावंतांचा मोठा वाटा आहे. हा चित्ररथ साकारताना तुषार प्रधान (यवतमाळ) आणि रोशन इंगोले (वर्धा) यांनी कला दिग्दर्शकाची जबाबदारी सांभाळली. तर, यवतमाळ जिल्हातील प्रसिद्ध शिल्पकार यशवंत एग्नोतीवरील (पाटणबोरी) हे शिल्पकला विभागाचे प्रमुख आहेत. त्यांच्या समुहामध्ये भूषण हजारो (काळे), सुरज गाऊरे (सोमवडी, ता. केळवपूर), पिंटू भोगे (पहापळ, ता. केळवपूर), नितेश बावणे (घाटंजी), अक्षय बावणे, योगेश वहिले, अर्जुन बावणे, निखिल वेंकटकर, अविनाश श्रामण, निखिल दुर्गेट्टीवर, अविनाश श्रामण, सुमीत कानके (सर्व रा. पाटणबोरी) आदी शिल्पकारांचा समावेश आहे. श्रीपाद भोंगाडे (हिंगणघाट, जि. वर्धा) हे हस्तकला विभागाचे प्रमुख आहेत.

एफटीआयआयच्या आवारात बाबरी मशिदीबाबत वादग्रस्त फलक, विद्यार्थी संघटनांमध्ये बाचाबाची

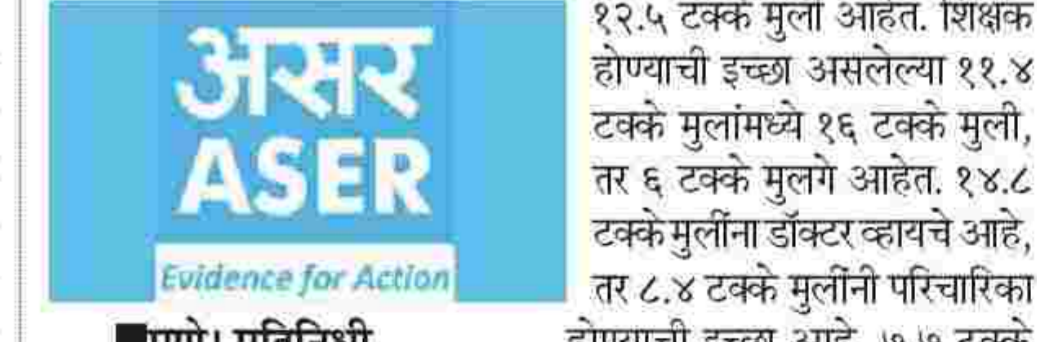

■पुणे। प्रतिनिधी,
राष्ट्रीय चित्रपट आणि दूरचित्रवाणी संस्थेच्या (एफटीआयआय) आवारात एका विद्यार्थी संघटनेने बाबरी मशीद पाडल्याच्या निषेधार्थ फलक लावल्याने तणाव निर्माण झाला. फलक लावण्यात आल्याची घटना उघडकीस आल्यानंतर मंगळवारी विद्यार्थी संघटनेच्या कार्यकर्त्यांमध्ये बाचाबाची झाली. अखेर फलक हटविण्यात आल्याने तणाव निवळला. या घटनेची माहिती मिळताच पोलिसांनी घटनास्थळी धाव घेतली. काही विद्यार्थ्यांना ताब्यात घेतले. संबंधितांविरुद्ध कारवाई करण्यात येणार आहे, अशी माहिती पोलीस उपायुक्त संदीपसिंग गिल यांनी दिली. अगोप्येत श्रीराम मंदिर प्राणप्रतिष्ठा सोहळा सोमवारी (२२ जानेवारी) पार पडला. एफटीआयआयच्या आवारात मंगळवारी रिमेंबर बाबरी डेथ ऑफ कॉन्स्टिट्यूशन अशा आशयाचे फलक लावण्यात आल्याने तणाव निर्माण झाला. फलक लावण्यात

पळवलेल्या बाळाचा चार तासात शोध; भिकारी महिलेविरुद्ध गुन्हा

■नाशिक। प्रतिनिधी,
पंचवटीतील श्री काळ्याम मंदिरात सोमवारी दर्शनासाठी रामभक्तांमुळे झालेल्या गर्दीचा फायदा घेत संशयित महिलेने चोरलेले बाळ पोलिसांच्या तत्परतेने तीन ते चार तासांच्या आत परत मिळाले. या प्रकरणात एका भिकारी महिलेविरुद्ध गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. अगोप्येतील सोहळ्यामुळे सोमवारी शहरात विविध कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले होते. कुठलाही अनुचित प्रकार घडू नये, म्हणून पोलिसांनी बंदोबस्त ठेवला होता. पंचवटीतील काळ्याम मंदिरात भाविकांची दर्शनासाठी होणारी गर्दी लक्षात घेता गोदाकाठ परिसरात अत्यंत गर्दीचा तणाव वाढवण्यात आला होतो. भद्रकाली पोलीस ठाण्याचे सहायक निरीक्षक सत्यवान पवार हे पथकासह गोदाकाठ परिसरात गस्त घालत असताना त्यांना पिंपळ्यार चौकात भिकारी महिला एक वर्षाच्या लहान बाळाला घेऊन आडोशाला भीक मागताना दिसली. महिला आणि तिच्याजवळील बाळ यांच्यात कोणतेही साम्य आढळत नसल्याने पोलिसांना संशय आला. गुन्हे शोध पथकाने महिलेकडे चौकशी केली असता ती उडवाउडवीची उत्तरे देऊ लागली. तिच्या जवळचे बाळ हे मुलगा असल्याचे सांगितले. परंतु, पथकाने बाळाला ताब्यात घेऊन पाहणी केली असता बाळ मुलगी असल्याचे लक्षात आले.

आयएसएस, आयपीएस, खेळाडू होण्यापेक्षा पोलिस, शिक्षक होण्याकडे कल

■पुणे। प्रतिनिधी,
देशातील मुलांना आयएसएस, आयपीएस, खेळाडू होण्यापेक्षा पोलिस, शिक्षक होण्यात जास्त रस आहे. तसेच २१ टक्के मुलांना काय करायचे याची माहिती नाही किंवा विचार केलेला नाही, तर २.१ टक्के मुलांना काम करण्यात रस नसल्याचे समोर आले आहे. ह्या अंशरहने बियांड बेसिक्स हा अहवाल नुकताच जाहीर केला. त्यात देशभरातील विद्यार्थ्यांच्या करिअरबाबतही सर्वेक्षण करण्यात आले. त्यातून विद्यार्थ्यांचे कल स्पष्ट झाले आहेत. अहवालातील आकडेवारीनुसार, देशभरातील १३ टक्के मुलांना पोलिस होण्यात रस आहे. त्यात १३.६ टक्के मुलगे, तर १२.५ टक्के मुली आहेत. शिक्षक होण्याची इच्छा असलेल्या ११.४ टक्के मुलांमध्ये १६ टक्के मुली, तर ६ टक्के मुलगे आहेत. १४.८ टक्के मुलींना डॉक्टर व्हायचे आहे, तर ८.४ टक्के मुलींनी परिचारिका होण्याची इच्छा आहे. ७.७ टक्के मुलांना लष्करात जाण्याची इच्छा आहे. त्यात १३.३ टक्के मुलगे, तर २.४ टक्के मुली आहेत. अभियंता होण्याची इच्छा ६.३ टक्के मुलांना आहे. त्यात ९.६ टक्के मुलगे, तर ३.४ टक्के मुली आहेत. कोणतीही सरकारी नोकरी चालेल शी ४.६ टक्के मुले आहेत. त्यात ५.४ टक्के मुले आणि ३.९ टक्के मुली आहेत. प्रशासकीय सेवांमध्ये आयएसएस आणि आयपीएस ही सनदी अधिकारी पदांचा विशेष महत्त्व आहे. मात्र केलवळ २ टक्के मुलांना आयएसएस, १.४ टक्के मुलांना आयपीएस होण्यात रस वाटत आहे. १.९ टक्के मुले स्वतःचा किंवा कुटुंबिय व्यवसाय करणार आहेत, तर शेतीसंबंधित कामे १.४ टक्के मुले करणार आहेत.